

برش برنامه تحول و پیشرفت

بودجه ۲۰۲۴ بر ۱۴ سال دوم برنامه چهارم تحول و پیشرفت شهر تهران است. وزارت کشور می گوید که متناظر با برنامه‌های مدیریت شهری برنامه‌های ۳ساله طراحی و اجرا شود. ما سال گذشته برنامه ۴ساله شهرداری تهران را طراحی کردیم البته فرایند را از خرداد شروع کردیم و نهایتاً در اسفندماه در صحن شورا ارائه شد. برنامه قبلی ۱۳سال و نیم طول کشیده بود، اما ما در ۹ماه برنامه چهارم را نه تنها نوشتیم، بلکه در صحن شورا سال ۱۴۰۱ افزایش داده شد. این اتفاق در شهریورماه امسال رخ داد. این بودجه، تهیه و تنظیم ۳سطحی آن است. این بودجه نسبت به بودجه معوب سال ۱۴۰۱ افزایش داشته که روند معمول و مرسوم شهرداری است که اعتبارات هزینه‌ای، پروژه‌های ملگک دارایی‌های سرمایه‌ای عمر از پروژه‌های مستمر و غیرمستمر در بودجه قابل بررسی این است که در برنامه چهارم بیشترین بار مالی بر بخش حمل‌ونقل و ترافیک قرار دارد و بودجه ۱۴۰۲ هم همین موضوع رعایت شده مانند اینکه در بخش سرمایه‌های ۲۶درصد بودجه برای مأموریت ترافیک صرف شد. مأموریت ترافیک به این معنا که هم شامل حوزه معاونت حمل‌ونقل و هم حوزه معاونت عمرانی می‌شود. اکنون حدود دوسوم بودجه شهرداری تهران به بخش ترافیک اختصاص پیدا کرده است. بیشترین بار مالی هم به تیمسار ۱۰ بودجه تعلق پیدا کرد که شامل خرید اتوبوس و ون و کمک به نوسازی ناوگان حمل‌ونقل عمومی است و هزار میلیارد تومان پشتیبان این تیمسار است.

گزارش تفریح سال ۱۴۰۰
گزارش تفریح بودجه که در شورا اعلام شد مربوط به سال ۱۴۰۰ بود، یعنی دوره میانی که شماه از آن در مدیریت شهری قبلی و ۱۳ساله در مدیریت شهری جدید گذشته است؛ زیرا مدیریت جدید در ابتدای شهریور ۱۴۰۰ در شهرداری مستقر شد. در سال ۱۴۰۰ بودجه شهرداری تهران ۸هزار ۷۰۰ میلیارد تومان بود که در آذرماه ۱۴۰۰ اصلاحیه‌ای به شورا داده شد، به ۲۷هزار ۷۰۰ میلیارد تومان کاهش پیدا کرد. در این میان یک عدم هماهنگی بین حسابرسی شورا و حوزه مالی شهرداری به وجود آمده بود چون مکاتبه با حوزه مالی انجام می‌شود و جمع‌بندی‌کننده گزارش برای ارائه به شورا، حوزه مالی است و موضوع سازمانی هم در این گزارش نهایی گنجانده می‌شود. در این مورد به حوزه مالی زمان کوتاهی در حدود ۳۸ساعت برای تهیه گزارش داده شده بود و آن هم در پایان اسفندماه قرار داشت که کافی نبود.

در جلسه کمیسیونی که قبل از صحن برگزار شد، ما اعلام کردیم مواردی که به عنوان ایراد مطرح می‌شود، ایراد نیست، بلکه شهرداری می‌تواند به همه آنها پاسخ بدهد.

یکی از نکاتی که در شورا بیان شدند این بود که گفتند شهرداری تهران ماهه ۲۸ را رعایت نکرده است. ماهه ۲۸ آیین‌نامه مالی شهرداری‌ها می‌گوید که ۱۰ درصد اجاره جابه‌جایی در سطح اختیارات شهردار تهران ذیل برنامه‌ها وجود دارد؛ در صورتی که ما بیش از ۱۰ درصد جابه‌جایی در هیچ برنامه‌ای ندانستیم و این را به صورت مکتوب هم به حسابرسی شورا اعلام کردیم. آقای فروزنده هم در صحن شورا این موضوع را اعلام کردند و خواستند که یکماه فرصت داده شود که شهرداری به این نکات جواب بدهد. کتر اخوندی به عنوان رئیس کمیسیون هم مهلت را تأیید کردند و هنوز هم این مهلت به پایان نرسیده است.

انحراف از بودجه رخ نداده است

در جلسه شورای شهر که برای تفریح بودجه ۱۴۰۰ تشکیل شد بود، اعلام کردند که بودجه انحراف افتاده است، اما ما انحرافی در بودجه نداشته‌ایم و این تصور ناشی از بعضی اشتباهات است؛ مثلا عنوان کردند که بعضی پروژه‌های شهری قرار بود انجام شود، اما انجام نشده است. این انحراف نیست، بلکه بحث عملیات اجرایی است. در کل کشور هم پروژه‌هایی تصویب می‌شود که ممکن است به هر دلیلی اجرا نشود. این انحراف از بودجه تلقی نمی‌شود و در گروه ارزیابی عملکرد و کنترل پروژه قرار می‌گیرد. ممکن است پروژه‌ها به دلیلی به تأخیر بیفتند.

یکی از اشکالاتی که به بودجه سال‌های قبل وارد می‌شد، این بود که متناسب با برنامه نبود و در نتیجه مشکلات زیادی به وجود می‌آمد. ما امسال تلاش کردیم که بودجه متناسب با برنامه باشد و خودمان را متعهد به صیانت از برنامه کردیم. در همین راستا برای نخستین بار خبر خانه دائمی برنامه چهارم را راه انداختیم که در اداره کل فعالیت می‌کند. همچنین باید به این هم توجه کرد که انحراف بودجه در پایان عملکرد سال به‌دست می‌آید و باید تا آخر سال ۱۴۰۲ منتظر ارزیابی ماند. هر قدر توانیم برنامه را به سیاست‌های شورا و شهرداری تهران نزدیک کنیم، فاعداً باید از انحراف دور شویم. یا توجه به اینکه برنامه را همین شورا و همین تیم مدیریت شهری تصویب کرده است و بودجه هم مصوب همین گروه است، امیدواریم که بیشترین تطابق را داشته باشد؛ اگر چه عقیده خوبی از سال ۱۴۰۱ هم داریم که مربوط به بهبود قابل توجه تحقق در زمینه درآمدها و مصارف است.

تشریح

گزارش سیدمحمد فخر

بودجه امسال شهر تهران در ماه‌های پایانی سال گذشته تصویب شده بود و ریگداز افزایش سرانه‌های عمومی شهری و احداث پروژه‌های بزرگ در شهر بی‌بریزی شدند. اعداد و رقم این بودجه رشد ۵۱ درصدی داشته که با توجه به برنامه چهارم تحول و پیشرفت شهر تهران و تغییر در سطح شاخص عمومی قیمت‌ها و نوسانات اقتصادی بوده است. ویژگی بارز این بودجه، تهیه و تنظیم ۳سطحی آن است. این بودجه نسبت به بودجه معوب سال ۱۴۰۱ افزایش داشته که روند معمول و مرسوم شهرداری است که اعتبارات هزینه‌ای، پروژه‌های ملگک دارایی‌های سرمایه‌ای عمر از پروژه‌های مستمر و غیرمستمر در

۱۲۰ میلیارد تومان

احداث ۲۸ مرکز عرضه میوه‌و تره‌بار

۱۰۰ میلیارد تومان

احداث ورودی‌های جنوبی و شرقی شهر تهران

۳۵۰ میلیارد تومان

بهبودی و تجهیز پل‌های مکنایزه بابر پیاده

۶۰ میلیارد تومان

احداث ۶ بوستان فرامنته‌ای

۱۱۳ میلیارد تومان

احداث ۱۱۳ بوستان مادر و کودک

۷۵ میلیارد تومان

احداث ۱۴ ایستگاه آتش‌نشانی جدید

۹۲۴ میلیارد تومان

احداث ۳۴ تقاطع غیرمسطح

۶۹۹۱ میلیارد تومان

احداث و تکمیل ۸ کیلومتر از خطوط مترو

۵۲۰ میلیارد تومان

پروژه احداث بزرگراه و آزادراه

۶۸ میلیارد تومان

احداث ۹ پایگاه مدیریت بحران

۸۶۰۰ میلیارد تومان

خرید ۳۸۵۰ دستگاه اتوبوس، مینی‌بوس و ون

۳۵۰۰ میلیارد تومان

تولید و اجرای ۲،۱ میلیون تن آسفالت

۳۵ میلیارد تومان

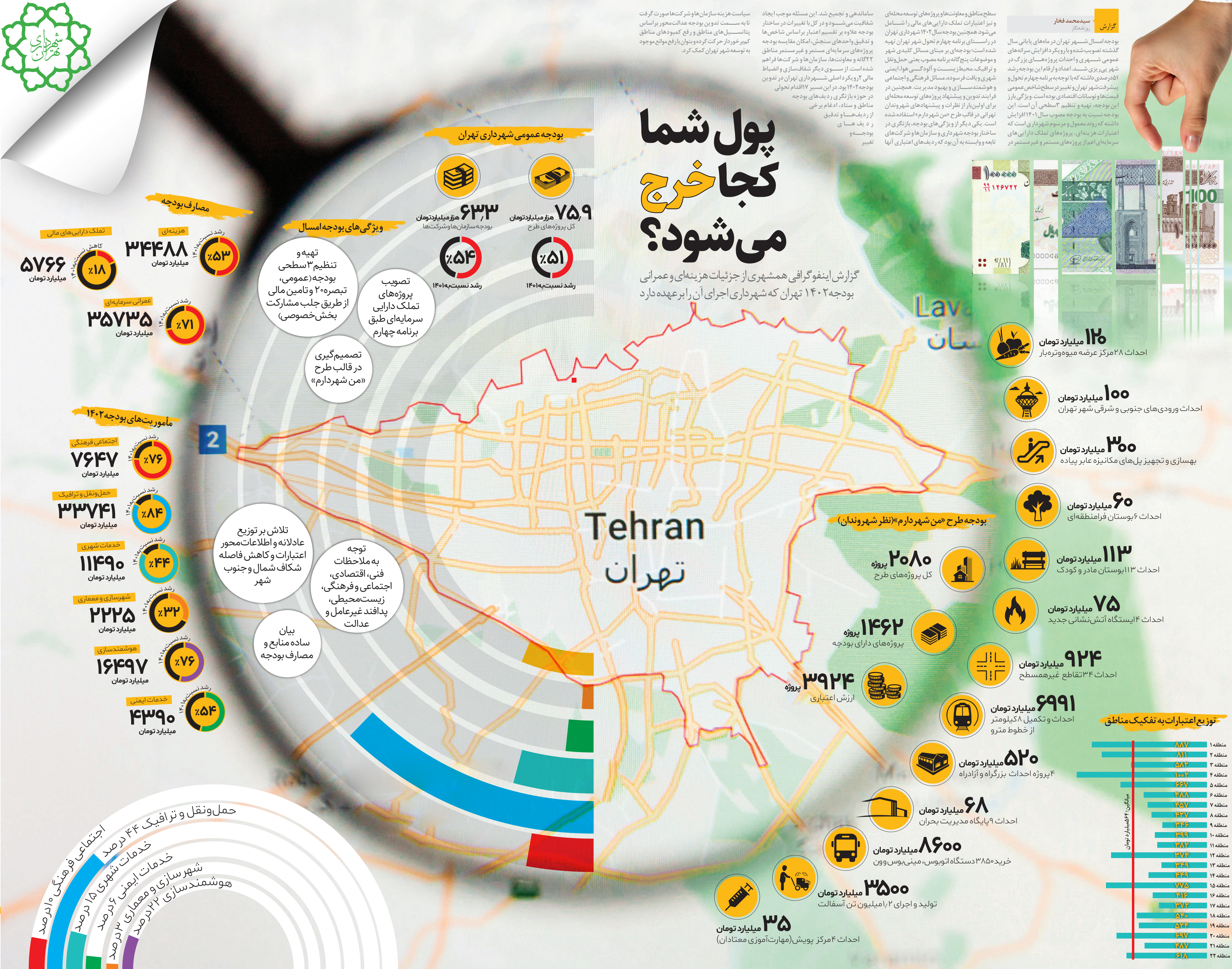
احداث ۴ مرکز پوییشن (مهارت‌آموزی معنادان)

هلمشهری

سطح مناطق و معاونت‌ها و پروژه‌های توسعه محله‌ها و نیز اعتبارات ملگک دارایی‌های مالی را شامل می‌شود. همچنین بودجه‌سال ۱۴۰۲ شهرداری تهران در راستای برنامه چهارم تحول شهر تهران تهیه شده است؛ بودجه‌ای بر مبنای مسائل کلیدی شهر و موضوعات پنج‌گانه برنامه مصوب یعنی حمل‌ونقل و ترافیک، محیط‌زیست و آلودگی هوا، ایمنی شهری و یافت فرسوده، مسائل فرهنگی و اجتماعی و هوشمندسازی و بهبود مدیریت. همچنین در فرایند تدوین و پیشنهاد پروژه‌های شهرداری برای اولین‌بار از نظرات و پیشنهادهای شهروندان تهرانی در قالب طرح «من شهردارم» استفاده شده است. یکی دیگر از ویژگی‌های بودجه، بازنگری در ساختار بودجه شهرداری و سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن بود که ردیف‌های اعتباری آنها

پول شما کجا خرج می‌شود؟

گزارش اینفوگرافی همشهری از جزئیات هزینه‌ای و عمرانی بودجه ۱۴۰۲ تهران که شهرداری اجرای آن را برعهده دارد

بودجه عمومی شهرداری تهران

۷۵،۹ هزار میلیارد تومان
کل پروژه‌های طرح

۶۳،۳ هزار میلیارد تومان
بودجه سازمان‌ها و شرکت‌ها

۵۱٪
رشد نسبت به ۱۴۰۱

۵۴٪
رشد نسبت به ۱۴۰۱

تصویب پروژه‌های ملگک دارایی سرمایه‌ای طبق برنامه چهارم

تهیه و تنظیم ۳سطحی بودجه (عمومی، تبصره ۲ و تأمین مالی از طریق جلب مشارکت بخش خصوصی)

تصمیم‌گیری در قالب طرح «من شهردارم»

توجه به ملاحظات فنی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، زیست‌محیطی، پدافند غیرعامل و عدالت

تلاش بر توزیع عادلانه و اطلاعات محور اعتبارات و کاهش فاصله شکاف شمال و جنوب شهر

بیان ساده منابع و مصارف بودجه

تشریح

یادداشت محمد اخوندی*

مردمی‌سازی: اصل مهم در بودجه ۱۴۰۲ شهرداری

کلاس‌شهر تهران دارای مشکلات و معضلات عدیده‌ای است که یقیناً در آمد و بودجه شهرداری نمی‌تواند پاسخگوی تمامی آنها باشد. با توجه به این مهم تلاش شد تا بودجه ۱۴۰۲ شهرداری تهران مبتنی بر نگاه و نظر مردم و نیازسنجی‌های صورت گرفته بر اساس مطالبات عمومی تهیه شود. این نگاه از این به بعد مورد توجه گرفت که در میدان عمل نمی‌توان تمام مشکلات پایتخت را در بودجه سالانه دید و نیاز است که ضرورت‌های شهر و درخواست‌های شهروندان شناسایی و مورد توجه قرار گیرد و با یکک برنامه‌ریزی بلندمدت و با ۴ساله اقدام به رفع آنها کرد.

بخش قابل توجهی از مواردی که در بودجه‌سال‌جاری لحاظ شده، برآمده از درخواست‌ها و مطالبات شهروندان است. این موضوع حکایت از توجه ویژه مدیریت فعلی شهر به مناطق و محلات و ایجاد ارتباط مستقیم مدیران شهری با مردم دارد. در دیدارهای مردمی مشکلات موجود در کف محلات احصاء و اهم مشکلات به‌دست آمده است.

باید به این نکته توجه داشت که نظارت، در شناسایی مطالبات نیازهای شهر نقشی کلیدی و اساسی دارد بر همین اساس شورای اسلامی شهر تهران در قالب طرح «صدقه» محله به محله پای صحبت مردم نشست و مشکلات و مسخلات آنان را شناسایی و با نظر خردشان با همکاری تمام کمیسیون‌های تخصصی شورای شهر در اولویت‌بندی بودجه‌های احاط کرد. علاوه بر این شهرداری تهران، سال گذشته با طرح «من شهردارم» نظرات مردم را در محلات و محلات پایتخت، جمع‌آوری کرد.

این دو طرح در کنار یکدیگر قرار گرفت تا بودجه‌ریزی مبتنی بر نظرات مردم صورت گیرد. باید اذعان داشت که مبدی می‌کنیم تا برای سال آینده نواقص موجود در این رویکرد مرتفع و نیازهای مردم بیش از پیش مدنظر قرار گیرد. توجه به این نکته ضروری است که برای تکمیل پروژه‌های عمرانی در شهر باز هم مردمی‌سازی بودجه را مورد نظر قرار دادیم. بزرگراه شهید شوشتری یکی از نمونه‌های بارز در این خصوص است. در سال‌جاری منابع لازم برای تکمیل آن را نگاه مردم در نظر گرفته شد. این پروژه براساس مشکلات شهر و انتظاراتی که مردم داشتند آغاز شد. اگر این بزرگراه افتتاح شود تأثیر بسیاری در روستاسازی ترافیک منطقه و سایر نقاط پایتخت خواهد داشت. این یک شعار اساسی برای مدیریت شهری است که در بودجه‌ریزی سالانه اقدامی خلاف نظر مردم انجام نگیرد. به‌عنوان مثال هنگام بودجه‌ریزی برای توسعه بازارهای میوه‌و تره‌بار در شهر، کمیسیون خدمات شهری شورای شهر سازمان میادین و میوه‌و تره‌بار شهرداری و در نهایت کمیسیون برنامه و بودجه شورای شهر رصد لازم را انجام دادند.

همچنین مردم نیز در طرح «من شهردارم» نظر خود را ارائه دادند. برهمین اساس برای سال ۱۴۰۲ اولویت‌های ما برای تأسیس بازارهای جدید مشخص شد. این روند برای تأسیس واحدهای خدماتی همچون ایستگاه‌های اتش‌نشانی و نیز مورد توجه قرار گرفت.

توجه به مردمی‌سازی بودجه شهرداری تهران، اصلی بود که مدیریت شهری در تمام بخش‌ها و بندهای بودجه آن را دنبال کرده است.

*رئیس کمیسیون برنامه و بودجه شورای شهر تهران

دریچه گفت‌الله فروزنده*

تمرکز بر درآمدهای پایدار

یکی از نکالیسی که بسر عهده معاونت مالی است، ایجاد درآمد پایدار است. با تمرکز بر درآمدهای پایدار است. هر چه بهتر بتوانیم منابع گنیم، خدمات بهتری هم ارائه خواهیم کرد. به همین جهت پیگیر مطالبات به‌ویژه از مجموعه‌های خارج از شهرداری هستیم. زمانی که در سال ۱۴۰۰ بودجه را به شورا تحویل دادیم، سقفی برای آن به مبلغ ۵۰ هزار میلیارد معین شد. ما برای بودجه، سقف دومی را درخواست کردیم و اعضای محترم شورای شهر با اضافه شدن مبلغ ۱۰ هزار میلیارد به سقف بودجه موافقت کردند تا «حزار میلیارد تومان به‌عنوان سقف دوم به تصویب رسید.

انجام امور زیربنایی و توسعه‌های همواره اولویت مدیریت شهری و مورد تأکید شهردار تهران است. اولویت اول در سال ۱۴۰۲ توسعه حمل‌ونقل عمومی است. در مرحله بعد مدیریت بسامان، رونق ساخت مسکن، توسعه بزرگراه‌ها و پروژه‌های عمرانی قرار دارند. البته اینکه سال ۱۴۰۱ پروژه‌های حمل‌های در انتخاب مردم در قالب طرح «من شهردارم» در اولویت قرار گرفت، اتفاق خوبی بود. ارتباط خوب و صمیمی بین مردم، شورای شهر و شهرداری برقرار شده و نیازمند استمرار و گسترش این ارتباط هستیم. از مردم می‌خواهم کارهای ما را رصد کرده و نقد کنند؛ چون اداره شهرد بدون رای و نظر و مشارکت مردم نمی‌تواند. برای داشتن شهر خوب، باید به خوبی خدمت‌رسانی کنیم. خبرهای خوبی درباره فراهم کردن بستر مشارکت‌های مردمی داریم و اداره شهر براساس مشارکت‌های مردمی را یک اصل اساسی می‌دانیم و به دفعه‌های مشارکت‌کنندگان توجه ویژه‌ای داریم.

همچنین در ساره الکترونیکی شدن فرایندها و خدمات معاونت مالی در سال آینده تأکید جدی داریم و همکاران ما مورد به اجرای آن هستند؛ چرا که چابک‌سازی فرایندها و حذف روزه‌های غیر ضروری، یکی از نیازهای دستگاه‌های اداری کشور است که شامل شهرداری تهران هم می‌شود.

* معاون مالی و اقتصاد شهری شهرداری تهران

ایستگاه ترافیک میادین

مصارف بودجه

رشد نسبت به ۱۴۰۱: ۵۳٪
۳۴۴۸۸ میلیارد تومان
کاهش نسبت به ۱۴۰۱: ۱۸٪
۵۷۶۶ میلیارد تومان

رشد نسبت به ۱۴۰۱: ۷۱٪
۳۵۷۳۵ میلیارد تومان
عمرانی سرمایه‌ای

رشد نسبت به ۱۴۰۱: ۷۶٪
۷۶۴۷ میلیارد تومان
اجتماعی فرهنگی

رشد نسبت به ۱۴۰۱: ۸۴٪
۳۳۷۴۱ میلیارد تومان
حمل‌ونقل و ترافیک

رشد نسبت به ۱۴۰۱: ۴۴٪
۱۱۴۹۰ میلیارد تومان
خدمات شهری

رشد نسبت به ۱۴۰۱: ۳۲٪
۲۲۲۵ میلیارد تومان
شهرداری و معماری

رشد نسبت به ۱۴۰۱: ۷۶٪
۱۶۴۹۷ میلیارد تومان
هوشمندسازی

رشد نسبت به ۱۴۰۱: ۵۴٪
۴۳۹۰ میلیارد تومان
خدمات ایمنی